

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

Espoon kaupunki

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

Kokoustiedot

Aika 23.02.2026 klo 09:00 -
Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs, 02070 Espoo
Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asian nro	Liitteen nro	Kokousasian otsikko	Sivu
1		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
2		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
3		Työllisyyden tilannekuva 23.2.2026	4
4		Työllisyyden tulosityksikön ennakkotieto tilinpäätöksestä, tilanteessa 31.12.2025	8
5		Työllisyyden tulosityksikön käyttösuunnitelma vuodelle 2026	10
6		Työvoimakoulutuksen ja henkilöasiakaspalvelun hinnoittelu muiden kuntien asiakkaille (Kh-asia)	13
7		Valtuustoaloite Espoon ohjelmasta nuorten aikuisten työllistymisen ja kouluttautumisen tukemiseksi (Kh-Kv-asia)	18
8		Valtuustoaloite kansainvälisyyssetelin käyttöönoton selvittämisestä Espoossa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden työllisyyden edistämiseksi (Kh-Kv-asia)	25
9		Espoon maahanmuutto- ja kotoutumishjelman valmisteluaikataulu ja ohjelman tavoiteluonnokset	30
10	1	Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi	36

Espoo 19.2.2026

Markku Sistonen
puheenjohtaja

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 19.2.2026 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

2

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Inka Hopsu ja Satu Mollgren.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 168/14.00.00/2026

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

3 Työllisyyden tilannekuva 23.2.2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Suomi Hilla-Maaria

Tevameri Terhi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee selostuksen mukaisen työllisyyden tilannekuvan tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Tiivistelmä

- Työttömyys on kasvanut 9,7 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna.
- Työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on edellisiin kuukausiin nähden hieman noussut.
- Uusia avoimia työpaikkoja on ilmoitettu enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Työllisyyden tilannekuva

Tätä koostetta laatiessa on ollut tuoreimmat käytettävissä olevat viralliset luvut joulukuulta 2025 ja osin syyskuun tiedot*.

Espoo-Kauniaisten työllisyysalueella työttömien työnhakijoiden määrä jatkoi kasvuaan joulukuussa 2025 ja oli tuolloin 19 394 henkilöä.

Työttömyys kasvoi 9,7 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Alle 25-vuotiaiden joukossa työttömyys kasvoi peräti 23,9 prosenttia, kun taas alle 30-vuotiailla nousu oli hieman hillitympää, 14,2 prosenttia vuoden aikana. Nuorten työttömyyden kasvuvauhti ylittää näin ollen koko alueen keskimääräisen tason. Yli 55-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi 7,8 prosentilla. Virta työttömyyteen (%) on lisääntynyt vuoden takaiseen verrattuna kaikissa muissa työttömyyden kestoissa paitsi yli 6 kuukautta ylittäneissä työttömyyksissä.

Myös vieraskielisten työttömien määrä kasvoi vuoden takaisesta 11,5 prosentilla. Sekä työttömien määrä että työttömyyden kasvuvauhti ovat olleet lievässä nousussa viime kuukausina verrattuna aiempaan kehitykseen. Alueella työttömyyden kasvuvauhti on ollut hieman nopeampi kuin Suomen keskiarvo, mutta suurten kaupunkien (C6) keskiarvoa maltillisempi. Kuitenkin Oulussa ja Turussa kasvu on ollut vielä hieman hitaampaa kuin Espoo-Kauniaisten alueella. Tilastojen perusteella käännettä työllisyyskehityksessä ei vielä ole näkyvissä joulukuussa. Positiivisena merkinä voidaan kuitenkin pitää sitä, että julkiseen työnvälitykseen ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut sekä työllisyysalueella, pääkaupunkiseudulla että koko maassa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Työttömyys on joulukuussa 2025 verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen kasvanut suhteellisesti eniten niiden työttömien osalta, joilla on toisen asteen koulutus – kasvua on 12,1 prosenttia. Korkeakoulutetuilla ja pelkän perusasteen suorittaneilla työttömyyden kasvu oli selvästi maltillisempaa, noin 6–7 prosenttia. Koulutustaustan mukaan suurin osa työttömistä on toisen asteen koulutuksen saaneita, kun taas korkeakoulutettuja on hieman vähemmän ja pelkän perusasteen varassa olevia työttömiä on vähiten. Pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt eniten korkeakoulutettujen joukossa, jossa kasvua vuodessa on ollut 30,0 prosenttia. Vieraskielisistä työttömistä eniten on korkeakoulutettuja, mutta myös heidän kohdallaan toisen asteen koulutuksen saaneiden työttömyys kasvoi suhteellisesti eniten vuoden 2024 joulukuuhun verrattuna, kasvun ollessa 15,5 prosenttia.

Joulukuussa 2025 työttömien nuorten, alle 30-vuotiaiden joukossa perusasteen koulutuksen varassa oli 755 nuorta, toisen asteen tutkinnon suorittaneita oli 1 894 ja korkeakoulutettuja nuoria oli 846. Eniten kasvoi toisen asteen koulutuksen omaavien työttömyys, jonka nousu oli 20,6 prosenttia, mutta kaikilla koulutustasoilla havaittiin lievää kasvua. Toisen asteen koulutuksen suorittaneista työttömistä nuorista 509:llä taustana oli ylioppilastutkinto.

Nuorten alle 30-vuotiaiden työllisyysaste oli syyskuussa* 2025 54,0 prosenttia Espoo-Kauniaisten työllisyysalueella ja työttömyysaste 15,9 prosenttia. **

Pitkäaikaistyöttömien, eli vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden, määrä kasvoi myös joulukuussa 2025 ja oli tällöin yhteensä 8 040 henkilöä. Vaikka pitkäaikaistyöttömyyden kasvuvauhti on hidastunut edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, on se edelleen huomattavan korkea, 25,8 %. Työttömien työnhaun keskimääräinen kesto oli joulukuussa 2025 yhteensä 72 viikkoa, mikä on viisi viikkoa enemmän kuin vuotta aiemmin ja ylittää koko maan keskiarvon (67 viikkoa). Alle 30-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömyys on vuodessa kasvanut 32,5 prosenttia ja yli 50-vuotiailla 21,3 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut lähes kaikissa ikäluokissa ja kaikilla koulutusasteilla. Rakennetyöttömien määrä on ylipäättään kasvanut työllisyysalueella verrattuna joulukuuhun 2024.

Joulukuussa 2025 työttömien työnhakijoiden joukossa oli runsaasti erityisasiantuntijoita, palvelu- ja hoiva-alan ammattilaisia, rakennusalan työntekijöitä sekä myyjiä. Kuitenkin suurin osa työttömistä työnhakijoista kuului ryhmään, jolla ei ollut tilastoissa määriteltyä ammattia.

Kauniaisissa oli joulukuussa 2025 yhteensä 599 työnhakijaa, joista 407 oli joko työttömänä tai lomautettuna. Työttömien määrä kasvoi vuoden aikana noin 16,0 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömiä oli 165 henkilöä, mikä tarkoittaa 27,9 prosentin kasvua edellisvuoteen verrattuna. Vieraskielisiä työttömiä työnhakijoita oli 131. Ruotsinkielisten työttömien työnhakijoiden määrä oli 54. Alle 30-vuotiaita työttömiä tai lomautettuja oli 64 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä oli 14 (edellisvuonna 10). Työttömyys on Kauniaisissa lisääntynyt kaikilla koulutusasteilla ja useimmissa ikäryhmissä, lukuun ottamatta 15–24-vuotiaita ja 55–59-vuotiaita. Suurin ryhmä työttömistä ovat korkeakoulutetut, mikä poikkeaa koko työllisyysalueen tilanteesta.

Lakisääteisissä palveluissa oli Espoo-Kauniaisten työllisyysalueella joulukuussa 2025 yhteensä 5 842 henkilöä, kun vuotta aiemmin heitä oli 6 074. Yleinen aktivointiaste oli joulukuussa 2025 23,1 prosenttia, mikä on selvästi parempi kuin suurissa kaupungeissa ja koko maassa keskimäärin. Nuorten alle 30-vuotiaiden aktivointiaste oli 26,4 prosenttia ja yli 50-vuotiaiden 14,4 prosenttia – molemmat ylittävät maan keskiarvon.

Lähteet: KEHA Työnvälitystilasto ja Työnvälitystilasto, Tilastokeskus; Tilastokeskus, erillistilaus, syyskuun 2025 tiedot*. *Viralliset työllisyys- ja työttömyysasteet toteutetaan työvoimatutkimuksen otostutkimuksen pohjalta. Otospohjainen tutkimus ei kuitenkaan mahdollista luotettavaa tietoa työllisyysaluetasoisesti. Tämän erillistilauksen pohjana on rekisteripohjainen tietopohja ja laskenta. Nämä eivät siten ole virallisia työttömyys ja työllisyysastelukuja eikä niitä voi suoraan verrata esimerkiksi koko Suomen julkaistaviin lukuihin. ***

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

7/38

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Liitteet

Oheismateriaali

- Työllisyyden tilannekuva 23.2.2026

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 1124/02.02.02/2025

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

4

Työllisyyden tulosityksikön ennakkotieto tilinpäätöksestä, tilanteessa 31.12.2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Suomi Hilla-Maaria
Koskinen Henrietta
Nybacka Sari
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee tiedoksi liitteen mukaisen työllisyyden tulosityksikön ennakkotiedon tilinpäätöksestä 2025.

Käsittely

Päätös

Selostus

Tulostavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden sekä toiminnan seurannan tavoitteena on antaa päättäjille sekä toiminnan johtamisesta eri tasoilla vastaaville riittävä ja ajantasainen tieto asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta, määrärahojen riittävydestä ja tulojen toteutumisesta. Seurannan tulee antaa riittävät pohjatiedot korjaavien toimenpiteiden tekemiseen.

Kaupungin johtoryhmä käsittelee kuukausittain toiminnan ja talouden tiedot. Kuukausiraportti käsitellään kaupunginhallituksessa kuukausittain pl. osavuositarkastusten raportointikuukaudet. Kuukausiraportti sisältää keskeiset tiedot toimintaympäristön kehityksestä, ennusteen ja analyysin talousarvioin käyttötalouden ja investointien toteutumisesta, poikkeamista, poikkeamien syistä ja mahdollisista korjaustoimenpiteistä.

Kaupunginhallitukselle, valtuustolle ja lautakunnille laaditaan huhti-, heinä- ja lokakuun lopun tilanteesta laajempi osavuositarkastus. Osavuositarkastus

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

sisältää laajemman analyysin tulostavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta. Lokakuun osavuosikatsauksen perusteella viedään tulostavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat sekä määrärahojen muutosesitykset valtuuston käsiteltäviksi.

Liitteenä Työllisyyden tulosityksikön ennakkotieto tilinpäätöksestä 2025.

Espoo-strategian toteutumisen seuranta

Espoo-tarinassa on määritelty kaupungin visio, toiminta-ajatus, päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet. Espoo-tarinan perusteella valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman yhteydessä kuntalain tarkoittamat toiminnalliset ja taloudelliset talousarviovuotta koskevat tulostavoitteet.

Espoo-tarina on hyväksytty valtuustokaudeksi. Vuosittain taloussuunnitteluprosessin käynnistämisen yhteydessä arvioidaan sen toteutumista. Tarvittaessa valtuusto tarkistaa valtuustokauden tavoitteita kehyspäätöksen yhteydessä. Vuosittaisten tulostavoitteiden ja tavoitteiden seuranta tapahtuu osana toiminnan ja talouden seurantaa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Ennakkotieto tilinpäätöksestä 2025 OVK IV työllisyyden tulosityksikkö

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 1117/02.02.00/2025

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

5

Työllisyyden tulosityksikön käyttösuunnitelma vuodelle 2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Suomi Hilla-Maaria
Kangas Ulla
Latonen Minna
Nybacka Sari
Kaukonen-Nyholm Henna
Koskinen Henrietta
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys ja kotoutumisjaosto merkitsee tiedoksi työllisyyden tulosityksikön käyttösuunnitelman vuodelle 2026.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kaupunginvaltuusto päätti 4.12.2025 vuoden 2026 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta 2027–2028.

Espoo-tarinan valtuustokauden tavoitteena on, että Espoon talous on kestäväällä pohjalla ja taloutta tasapainotetaan valtuustokaudella siten, että tavoitteet lainakannan pitämisestä korkeintaan vuoden 2025 tasolla sekä tulorahoituksen osuus investointien rahoitukseen nousee.

Talousarvion sitovuutta ja seuranta sekä noudattamista koskevien ohjeiden mukaan lautakuntien sekä toimialan ja tulosityksiköiden johtajien on huolehdittava, että tulostavoitteet toteutetaan määrärahojen puitteissa eikä muutoksia talousarvioon tarvita. Tämän toteuttamiseksi käyttösuunnitelmia on tarvittaessa tarkistettava.

Mahdollisista valtuustoon nähden sitovien määrärahojen, tuloarvioiden tai tavoitteiden tarkistustarpeista on ilmoitettava konsernihallinnon rahoitus ja talous -yksikölle heti kun poikkeamia havaitaan.

Talousarvion seuranta

Tulostavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden sekä toiminnan seurannan tavoitteena on antaa päättäjille sekä toiminnan johtamisesta eri tasoilla vastaaville riittävä ja ajantasainen tieto asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta, määrärahojen riittävydestä ja tulojen toteutumisesta. Seurannan tulee antaa riittävät pohjatiedot korjaavien toimenpiteiden tekemiseen.

Talousarvion toteuttamista seuraavat viranhaltijat, toimialat, lautakunnat, johtokunnat, kaupunginhallitus sekä valtuusto. Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi kuntalain edellyttämien toiminnallisten ja taloudellisten tulostavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuutta.

Kuntalaki edellyttää, että poikkeamat talousarvion sitovissa määrärahoissa, tuloarvioissa ja toiminnallisissa ja taloudellisissa tavoitteissa viedään valtuuston käsiteltäviksi tilikauden aikana. Jos talousarvion määrärahat ja tavoitteet ovat yhteen sopimattomat, asianomaisen toimielimen ja toimialan on valmisteltava määrärahan tai tavoitteen muutosehdotus. Tiedossa olevat muutokset tulee valmistella siten, että valtuusto ehtii käsitellä ne etukäteen ja ennen tilikauden päättymistä.

Jaostolle tuodaan oman tehtäväalueensa raportit huhti-, heinä- ja lokakuun lopun tilanteesta sekä ennakotilinpäätös vuoden vaihteen tilanteesta seuraavan vuoden helmikuussa.

Näiden raporttien lisäksi lautakuntien tulee säännöllisesti käsitellä määrärahojen ja tuloarvioiden, tulostavoitteiden ja niihin olennaisesti vaikuttavien toimintojen kehittymistä ja toteutumista. Raportit tuodaan jaoston käsittelyyn omana asiana.

Työllisyyden tulosityksikön käyttösuunnitelma vuodelle 2026 käyttötalouden osalta

Työllisyyden tulosityksikön maksutuottojen talousarvio on noin 0,8 milj. euroa. Espoo ja Kauniainen muodostavat yhteisen työllisyysalueen. Työllisyysalueen käyttötalouden kustannukset jaetaan sopijakunnille vuonna 2024 tehdyn sopimuksen mukaisesti. Toimintatulojen talousarvio sisältää Kauniaisten kaupungin sopimuksen mukaisen osuuden.

Työllisyyden tulosityksikön toimintamenojen talousarvio on yhteensä 101,6 milj. euroa.

Henkilöstökulujen talousarvio on noin 22 milj. euroa, josta tukityöllistämiseen määräraha on 1,1 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Palveluiden ostojen talousarvio sisältää ulkoisia palveluiden ostoja 17,2 milj. euroa. Merkittävimmät määrärahavaraukset kohdistuvat työvoimakoulutukseen 1,5 milj. euroa, kotoutumiskoulutukseen 9,8 milj. euroa, monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon 0,2 milj. euroa, valmennuksiin 1,3 milj. euroa, asiantuntija-arviointiin 0,5 milj. euroa, tulkkauspalveluihin 0,5 milj. euroa sekä jatkuvan työnvälittämisen mallin kehittämiseen 1,5 milj. euroa. Sisäisiin tukipalveluiden ostoihin on varattu 1,8 milj. euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden talousarvion on noin 0,3 milj. euroa.

Avustuksien talousarvio sisältää työttömyysturvaan määrärahaa 44,1 milj. euroa, hankeavustuksiin 0,2 milj. euroa, maahanmuuttajien osaamiskeskukseen 1,1 milj. euroa, taloudellisiin tukiin ja maksatuksiin noin 13,1 milj. euroa.

Muiden toimintakulujen talousarvion on noin 1,7 milj. euroa, josta toimitilavuokrien osuus on noin 1,6 milj. euroa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Työllisyyden tulosityksikön käyttösuunnitelma 2026

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 594/02.05.00/2026

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

6

Työvoimakoulutuksen ja henkilöasiakaspalvelun hinnoittelu muiden kuntien asiakkaille (Kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Rouru Anna-Mari
Riikonen Taina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto ehdottaa, että kaupunginhallitus hyväksyy 1.1.2025 alkaen voimaan tulevat työvoimakoulutuksen ja henkilöasiakaspalvelun hinnoitteluperusteet muiden kuntien ja työllisyysalueiden asiakkaille ja heidän kotikunnilleen seuraavasti:

1

Työvoimakoulutuksen (pois lukien valtionosuusrahoitteinen työvoimakoulutus) kustannusten korvaamisen laskentaperusteena, on tarjotun työvoimakoulutuksen toteutunut yksikköhinta, johon lisätään koulutuksen järjestämiskustannukset eli 8 prosenttia työvoimakoulutuksen hinnasta. Espoo laskuttaa asiakkaan kotikunnalta tai työllisyysalueelta palvelun tarjoamisesta syntyvien kustannuksen korvaukset 1.1.2025 alkaen.

2

Henkilöasiakkaan palvelu, kun toisessa kunnassa kirjoilla oleva asiakas on tehnyt kirjallisen ilmoituksen kotikuntaansa (sen työvoimaviranomaiselle) siirtymisestä Espoon työllisyyspalvelujen asiakkaaksi, työnhakija-asiakkaalle tarjotun peruspalvelun korvauksena voidaan asiakkaan kotikuntaa tai työllisyysaluetta laskuttaa 400 euroa vuodessa. Lisäksi kotikunnan korvattavaksi voi tulla Espoon työllisyyspalvelujen tarjoamaa peruspalvelua täydentävä palvelu sen toteutuneiden yksikkökustannusten mukaisesti.

Käsittely

Päätös**Selostus****Työvoimakoulutuksen ja henkilöasiakaspalvelun hinnoittelu muiden kuntien asiakkaille****Tiivistelmä**

- Työvoimapalveluiden tarjoamisesta syntyvien kustannusten korvaaminen työllisyysalueiden ja kuntien kesken perustuu työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin (380/2023).
- Työ- ja elinkeinoministeriö ei ole antanut tarkentavaa asetusta palvelujen korvausperusteista ja laskutusmenettelystä.
- Työllisyysalueet ovat valtakunnallisissa C23- ja C6-kuntaverkostoissa valmistelleet järjestämislakiin perustuen kustannusten hinnoittelun ja korvaamisen mallin.
- Espoon työllisyyspalvelut voi laskuttaa muiden kuntien asiakkaita (pois lukien Vantaa ja Helsinki) työvoimakoulutuksen toteutuneet kustannukset sekä palvelun järjestämisen kustannukset, kun heidän asiakkaansa osallistuvat Espoon järjestämään työvoimakoulutukseen (pl. valtionosuusrahoitteinen koulutus).
- Asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvän työvoimaviranomaisen on korvattava palveluista aiheutuneet kustannukset palvelun järjestäneelle työvoimaviranomaiselle, kun asiakas on tehnyt kirjallisen ilmoituksen siirtymisestään toisen työvoimaviranomaisen asiakkaaksi.

Kustannusten korvaamisen periaatteet työvoimapalveluissa kotikunnan ja työllisyysalueiden välillä

Työvoimapalveluiden tarjoamisesta syntyvien kustannusten korvaaminen työllisyysalueiden ja kuntien kesken perustuu työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin (380/2023, jäljempänä järjestämislaki). Järjestämislain 17 §:n 1 momentin mukaan työvoimaviranomaisen on tarjottava työvoimapalveluja henkilöasiakkaalle, jonka kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta on kyseisessä kunnassa tai työllisyysalueella. Jos henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa tai hänen kotikuntansa on Ahvenanmaan maakunnassa, palvelujen tarjoamisesta vastaa se kunta, jossa hän pääasiallisesti oleskelee.

Järjestämislain 17 §:n 2 momentin mukaan työvoimaviranomaisen on tarjottava työvoimapalveluja myös sellaiselle henkilöasiakkaalle, joka asuu tai oleskelee kunnassa tai työllisyysalueen kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi. Henkilön on tehtävä kirjallinen ilmoitus kotikuntansa mukaan määräytyvälle työvoimaviranomaiselle siirtymisestä toisen työvoimaviranomaisen asiakkaaksi.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Järjestämislain 17 §:n 3 momentin mukaan työvoimaviranomainen ei saa rajoittaa henkilöasiakkaan mahdollisuutta osallistua työvoimakoulutukseen tämän kotikunnan tai asuin- tai oleskelupaikkakunnan perusteella, ellei erityisestä syystä muuta johdu.

Järjestämislain 18 §:n 1 momentin mukaan työvoimaviranomainen tarjotessa palveluja 17 §:n 2 momentissa tarkoitetulle henkilöasiakkaalle, asiakkaan kotikunnan on korvattava palveluista aiheutuneet kustannukset palvelun järjestäneelle työvoimaviranomaiselle. Kotikunnan on korvattava kustannukset myös silloin, kun henkilöasiakas osallistuu muun kuin kotikunnan perusteella määräytyvän työvoimaviranomaisen järjestämään työvoimakoulutukseen.

Järjestämislain 18 §:n 2 momentin mukaan korvauksen on perustuttava tuotteistukseen tai tuotehintaan, jolla kunta seuraa omaa toimintaansa tai jolla kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntiansa. Palvelujen korvausperusteista ja laskutusmenettelystä voidaan antaa tarkempia säännöksiä työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Palvelujen korvausperusteista ja laskutusmenettelystä ei toistaiseksi ole annettu työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella tarkempaa säännöstä. Työllisyysalueet ovat valtakunnallisissa C23- ja C6-kuntaverkostoissa valmisteilleet järjestämislakiin perustuen kustannusten hinnoittelun ja korvaamisen mallin. Espoon työllisyyspalvelut on osallistunut mallin valmisteluun. Malli määrittelee kustannusten laskentaperusteet ja korvausten euromääräisen tason. Suosituksena on, että mallia sovelletaan, kun henkilöasiakas saa työvoimapalvelut muulta kuin kotikuntansa mukaan määräytyvältä työvoimaviranomaiselta ja kun työvoimapalveluita järjestävälle työllisyysalueelle tai kunnalle syntyy lakisääteinen oikeus hakea korvauksia palvelun tarjoamisesta asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvältä työvoimaviranomaiselta.

Helsinki on 27.2.2025 tehnyt päätöksen yliaalueellisesta laskutuksen perusteista ja henkilöasiakkaan peruspalvelun laskuttamisesta asiakkaan kotikuntaa tai työllisyysaluetta 1.1.2025 alkaen.

Espoon toimintamalli

Henkilöasiakkaan osallistuminen muun kuin kotikunnan perusteella määräytyvän työvoimaviranomaisen järjestämään työvoimakoulutukseen

Mikäli Espoon työllisyyspalveluiden järjestämään työvoimakoulutukseen osallistuu muiden kuntien asiakkaita (pois lukien Vantaa, Helsinki), Espoon työllisyyspalvelut voi laskuttaa asiakkaan kotikunnalta työvoimakoulutuksen (pois lukien valtionosuusrahoitteinen työvoimakoulutus) toteutuneet työvoimakoulutuskustannukset ja palvelun järjestämisen kustannukset. Järjestämiskustannukset ovat 8 % työvoimakoulutuksen hinnasta.

Järjestämiskustannukset koostuvat koulutuksen järjestäneen työvoimaviranomaisen palvelun hankinnan suunnittelusta, koordinoinnista, kilpailutuksesta ja opiskelijavalinnoista sisältäen yleiskustannukset. Työvoimakoulutuksen kustannukset voivat vaihdella koulutustyypeittäin paljonkin.

Pääkaupunkiseudun kunnat Espoo, Vantaa ja Helsinki ovat solmineet sopimuksen, jonka mukaan palveluntuottajat laskuttavat työvoimakoulutusten kustannukset suoraan osallistujien tosiasiallisten koulutuskustannusten mukaan. Työvoimaviranomaisilla on kuitenkin mahdollisuus soveltaa myös muita kuin mallin mukaisia valtakunnallisia laskentaperusteita työvoimakoulutuksen kustannusten korvausten laskemisessa.

Henkilöasiakkaan peruspalvelut muualta kuin kotikunnalta

Asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvän työvoimaviranomaisen tulee korvata palveluista aiheutuneet kustannukset palvelun järjestäneelle työvoimaviranomaiselle, kun asiakas on tehnyt kirjallisen ilmoituksen kotikuntansa mukaan määräytyvälle työvoimaviranomaiselle siirtymisestään toisen työvoimaviranomaisen asiakkaaksi. Kustannuksia ei korvata, jos asiakas asioi satunnaisesti muualla kuin kotikuntansa mukaan määräytyvän työvoimaviranomaisen järjestämässä palvelussa.

Espoo laskuttaa kerran vuodessa niistä asiakkaista, jotka ovat olleet Espoon työllisyyspalveluiden asiakkaina kuluvan vuoden aikana, ja joiden kotikunta on jokin muu kuin Espoo tai Kauniainen. Laskuttamisen perusteena on, että asiakkaan siirrosta Espoon työllisyyspalveluihin on tehty hallintopäätös asiakkaan kotikunnassa tai työllisyysalueella. Asiakkaan siirrosta Espoon työllisyyspalveluihin on siirron yhteydessä tehty merkintä valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään.

Korvattava kustannus muodostuu työnhakijalle toteutetun peruspalvelun perusteella. Peruspalvelun asiakkuuden hinta on 400 euroa vuodessa. Lisäksi korvataan peruspalvelua täydentävä palvelu sen yksikkökustannusten mukaisesti. Peruspalvelun hinta muodostuu työllisyysalueen virkailijan keskimääräisen henkilötyövuoden vuosihinnasta, joka on jaettu virkailijan keskimääräisellä asiakasvastuulla. Täydentävä palvelu voi olla ostopalveluna tuotettua tai omana tuotantona toteutettua palvelua, jonka kukin työllisyysalue arvioi esimerkiksi tuotteistamisen avulla.

Mikäli Espoon työllisyyspalveluiden asiakas haluaa peruspalvelut toiselta työllisyysalueelta, Espoon työllisyyspalvelujen tulee tehdä hallintopäätös asiakkuuden siirrosta ja tiedottaa kohdealuetta.

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

17/38

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 3633/14.07.00/2025

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

7

Valtuustoaloite Espoon ohjelmasta nuorten aikuisten työllistymisen ja kouluttautumisen tukemiseksi (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:

Latonen Minna
Savolainen Petra
Koskinen Henrietta
Heiniö Katja

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Susanna Sielon ym. 15.9.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen, joka koskee Espoon ohjelmaa nuorten aikuisten työllistymisen ja kouluttautumisen tukemiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Sielo ja 41 muuta valtuutettua esittävät, että Espoo selvittää, millaisia palveluita, tukimuotoja ja ohjausta nuoret aikuiset tarvitsevat työllistymisen ja opintoihin palaamisen tueksi. Aloitteessa tuodaan esiin muun muassa:

- Nuorten työttömyyden kasvu ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden lisääntyminen.
- Koulutustason merkittävä vaikutus työllistymismahdollisuuksiin.

- Tavoite katkaista työttömyyden pitkittyminen ja vahvistaa nuorten polkuja koulutukseen, työelämään ja yrittäjyyteen.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tiivistelmä

- Nuorten työttömyyden kasvu ja työttömyyden pitkittyminen on vaikean suhdannetilanteen vuoksi valtakunnallinen haaste
- Työllisyyspalveluissa nuorten työllistyminen on ollut strateginen painopiste jo kuntakokeilun alusta lähtien
- Työllisyyspalveluissa on selvitetty nuorten työllistymisen tukemista erilaisin keinoin ja toteutettu useita projekteja sidosryhmien kanssa, painottuen sisäiseen kehittämiseen sekä uutena ennalta ehkäisevään kaupunkitasoiseen työhön
- TE-palveluiden siirryttyä vuoden 2025 alusta kunnille on Espoossa pystytty entistä laajemmilla keinoilla lähdetty rakentamaan muun muassa työnantajayhteistyötä ja strategista kumppanuutta oppilaitosten kanssa.

Nuorten työnhakijoiden tilanne

Haastavan suhdannetilanteen ja avoimien työpaikkojen vähenemisen takia nuorten työttömyys sekä työttömyyden pitkittyminen on valtakunnallisesti haaste kaikilla työllisyysalueilla. Kaikissa suurissa maakunnissa nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys on kasvanut selvästi joulukuussa 2025 vuodentakaisesta selvästi; esimerkiksi Uudellamaalla vuosimuutos oli 15,1 %, Pirkanmaalla 18,6 % ja Varsinais-Suomessa vähemmän, noin 11,8 %.

Nuoria alle 30-vuotiaita työnhakijoita joulukuussa 2025 Espoo-Kauniaisten työllisyysalueella oli yhteensä 6 583 nuorta, joista työttömiä tai lomautettuja oli 3 939 nuorta. Verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen nuorten työttömien työnhakijoiden työnhaun kesto on keskimäärin hieman pidentynyt. Pitkäaikaistyöttömien nuorten määrä on kasvanut 32,5 % vuoden takaisesta. Työttömistä nuorista perusasteen koulutuksen varassa olevia oli joulukuussa 2025 yhteensä 755 nuorta, toisen asteen koulutuksen suorittaneita oli 1 894 ja korkea-asteen tutkinnon omaavia oli 846 nuorta. Selvästi eniten on noussut toisen asteen koulutustaustan omaavien nuorten työttömyys (20,6 %), mutta pientä kasvua on kaikilla koulutusasteilla. (KEHA ja Tilastokeskus, työnvälitystilasto, Espoo työllisyystieto PBI).

Nuorten työllistymisen tueksi tehtyjä selvityksiä ja projekteja

Espoo osallistui työllisyyden kuntakokeiluihin ja on palvellut alle 30-vuotiaita työnhakijanuoria jo vuodesta 2021. Tämä on mahdollistanut

pitkäjänteisen selvitystyön nuorten työllistymiseen liittyvistä erityishaasteista. Nuoret ovat olleet kaikkina näinä vuosia työllisyyspalveluille tärkeä kohderyhmä ja heidän osaltaan on myös pystytty panostamaan palveluiden ja verkostoyhteistyön kehittämiseen myös perintövarojen turvin.

Nuoret työhön -projekti käynnistyi vuonna 2020 laajalla ekosysteemityöllä, jossa etsittiin vaikuttavia toimenpiteitä sidosryhmien kanssa. Toimenpiteitä kohdennettiin erityisesti alkavien työttömyysjaksojen määrän vähentämiseen (työllisyyden edistäminen, työttömyyden juurisyihin vaikuttaminen) ja kohdennetun varhaisen tuen lisäämiseen (pitkittyneen työttömyyden ehkäisy). Toimenpiteitä toteutettiin laajassa verkostoyhteistyössä, ja muun muassa nuorten aktivointipäivät voittivat kaupunginjohtajan innovaatiokilpailun.

Nuoret työhön-projektin jälkeen muodostettiin Nuorten työryhmä, johon palkattiin suunnittelija, kaksi uravalmentajaa ja yrityskoordinaattori. Työryhmä toimi vuosina 2023–2024 tavoitteena kehittää ja toimeenpanna hyväksi todettuja toimintamalleja, kehittää viestintää ja vahvistaa työnantajayhteistyötä. Työryhmä kartoitti nuorten työllistymisen tukemisen tarpeita työllisyyspalvelujen-nuorten asiantuntijoille tekemän kyselyn kautta sekä hyödynsi v. 2023 tehtyä asiakaskokemustutkimusta sekä verkostotiimin tekemää työtä. Nuorten työllistymisen tavoitteen avaimiksi muotoutui: työnhaku- ja työelämätaidot kuntoon, ensimmäisen työkokemuksen saaminen, vertaistuki, ammatillinen koulutus ja työttömyyden ennaltaehkäisy. Työryhmän toimet ovat luoneet pohjaa nykykäytännöille, kuten säännöllisille nuorille suunnatuille rekrytointitapahtumille, työllisyyspalveluiden nuorten asiantuntijaryhmälle sekä ryhmäinfoille.

Kuntakokeilun nuorten tiimi (jonka asiakkaina olivat alle 30-vuotiaat espoolaiset nuoret työnhakijat), teki tiivistä yhteistyötä mm. Omnian nuorten työpajojen sekä etsivän nuorisotyön kanssa nuorten ohjautumiseen, palvelutarpeiden esille tuomiseen ja verkostotapaamisten kehittämiseen liittyen. Omnian nuorten työpajat aloittivat muun muassa kielipajan, joka tarjoaa työkokeilumahdollisuuden ja suomen kielen kehittymistä nuorelle, jonka kielitaito ei vielä riitä muille työpajoille. Vuonna 2023 selvitettiin myös alle 30-vuotiaiden työnhakijoiden kokemuksia palveluista ja prosesseista osana laajempaa asiakaskokemuksen kehittämistä.

Osana Espoo–Kauniainen-työllisyysalueen valmistelua toteutettiin yhteistyössä tutkija Mikko Kesän kanssa työvoimapalveluiden kustannusvaikutusanalyysi eri asiakasryhmistä. Tarkastelun tavoitteena oli hahmottaa nuorten työllistymisen polkuja ja vaikuttavia keinoja. Analyysin mukaan nuoret, joilla on tutkinto mutta riittämättömät työmarkkinavalmiudet, hyötyvät eniten työmarkkinälähtöisten palvelumallien vahvistamisesta, kuten työnvälityksestä ja työpaikoille kiinnittävistä palveluista.

Espoon kaupunki on lisäksi selvitetty NEET-nuorten (työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten) määrää ja toimenpidesuosituksia. NEET-nuoret ovat hyvin moninainen ryhmä, johon kuuluvat muun muassa varusmiespalvelusta odottavat, opintojen aloitusta odottavat, välivuotta viettävät ja pääsykokeisiin lukevat nuoret. Haastavammassa tilanteessa olevat NEET-nuoret eivät useimmiten ole työllisyyspalveluiden asiakkaita, vaan tarvitsevat sosiaalihuollon, terveystalveluiden ja etsivän nuorisotyön tukea. NEET-nuorten kohdalla ilmoittautumisohjaus työnhakijaksi tai koulutukseen sekä tiivis monialainen yhteistyö ovat keskeisiä. Selvityksessä havaittiin myös, että kaupunginosien välillä on huomattavia eroja NEET-nuorten määrissä. NEET-jakso tulisi selvityksen mukaan saada päättymään 100 päivän kohdalla, ja tietyille alueille olisi perusteltua kohdentaa erityisiä toimenpiteitä.

Nuorten työnhakijoiden palveluiden kehittäminen

Työllisyyspalveluissa työnhakijanuorten asiakkuudet on keskitetty asiantuntijoille, joilla on vahvaa osaamista nuorten työllistymisen tukemisesta sekä hyvä tuntemus nuorten palveluista ja verkostoista. Nuoret tarvitsevat usein samanaikaisesti koulutuksellista, sosiaalista ja terveydellistä tukea. Nuoren ympärille rakennetaan tarkoituksenmukainen, koordinoitu verkostokokonaisuus, jossa jokaisella toimijalla on selkeä rooli. Tällä hetkellä kehitetään nuorten asiakkuuden alkuvaiheen palveluprosessia, jotta nuorten tilanteisiin voidaan tarttua aiempaa tehokkaammin jo asiakkuuden varhaisessa vaiheessa. Käyttöön otetaan aiemmin kehitetty ryhmäilmoittautumisen malli ruuhkahuippujen helpottamiseksi, ja henkilökohtaista tukea lisätään prosessin alkuvaiheeseen. Työskentely on edelleen kesken.

Nuoria ohjataan palvelutarpeen mukaan erilaisiin palveluihin, joissa he voivat saada muun muassa yksilö- ja ryhmävalmennusta, suomen kielen vahvistamista, tukea työelämätaitojen kehittämiseen ja tukea työnhakuun. Nuorille tarjotaan myös räätälöityjä koulutuspolkuja, työkokeiluja, nuorille suunnattuja rekrytointitapahtumia sekä ammatinvalinnan ja uraohjauksen palveluita. Omnian nuorten työpajat tarjoavat eri alojen työkokeilumahdollisuuksia ja auttavat nuoria tunnistamaan tulevaa koulutusalaansa sekä hakeutumaan koulutukseen.

Yhteistyön vahvistaminen oppilaitosten ja työnantajien kanssa

Työllisyyspalvelut käyvät säännöllistä vuoropuhelua toisen ja kolmannen asteen oppilaitosten kanssa varmistaakseen, että espoolaiset opiskelijat saavat ajantasaista tietoa työmarkkinoista ja niiden vaatimuksista jo opintojensa aikana, ja että he oppivat osaamisyhdistelmiä ja taitoja, joille on kysyntää työmarkkinoilla.

Syksyllä 2025 käynnistyi Omnian ja Espoon kaupungin strateginen yhteistyö, jota varten perustettiin myös taktinen ja operatiivinen

valmistelutyöryhmä. Yhteiskehittämisessä painottuu Omnian ja työllisyyspalveluiden työnantajapalveluiden yhteistyö sekä heikommassa asemassa olevien nuorten ja aikuisten palveluiden kehittäminen. Näistä esimerkkeinä ovat muun muassa TUVA (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) koulutuksessa olevat nuoret, maahanmuuttajanuoret, aikuisten perusopetuksessa olevat opiskelijat sekä nuorten työpajojen kanssa tehtävä yhteistyö.

Nuorten työllisyyskehityksen edistämiseen on vuonna 2026 kohdistettu työnantajille suunnattuja työllistämisen tukia. Espoon uusi rekrytointituki tukee erityisesti alle 30-vuotiaiden toisen tai korkea-asteen koulutuksen omaavien nuorten ja vieraskielisten työttömien työnhakijoiden työllistymistä. Tuki edistää vähintään vuoden mittaisia ja vähintään 80 prosentin työajalla toteutuvia työsuhteita. Rekrytointituki on 5000 euroa per työsuhde ja se maksetaan kertaluontoisesti työnantajalle työsuhteen alkaessa. Rekrytointitukeen varattu 1,5 miljoonaa euroa, mikä mahdollistaa noin 300 työsuhteen tukemisen vuonna 2026.

Espoo myöntää myös hallituksen erillirahoituksen turvin nuorten työllistymisetteleitä (Nuorten rekrytointituki), jotka tukevat nuorten pääsyä työelämään ja kannustavat yrityksiä palkkaamaan nuoria. Erityinen painopiste ovat nuoret, joilla ei ole vielä tutkintoa tai aiempaa työkokemusta. Työllistymisettelien avulla heille avautuu mahdollisuus saada ensimmäinen työpaikka, kartuttaa osaamista ja rakentaa polkua kohti pysyvämpää työllistymistä. Työllistymisettelillä tavoitellaan noin 200 työsuhteen syntymistä.

Nuorten työllistymisen edistämisen ohjelma

Espoon nuorten työllistymisen edistämisen ohjelma käynnistyi elokuussa 2025. Kyseessä on kaupungin strateginen kehitysohjelma, jonka tavoitteena on ennalta tukea nuorten työllistymistä. Ohjelman kohderyhmiä ovat erityisesti koululaiset ja opiskelijat.

Ohjelmassa on koottu yhteen kaupungin eri toimialojen toteuttamat toimenpiteet, jotka liittyvät nuorten työelämä- ja työkokemusten kartuttamiseen. Näitä toimia koordinoidaan ja kehitetään yhteistyössä. Tavoitteena on vahvistaa työelämässä tarvittavia taitoja jo ennen valmistumista, jotta nuorten siirtyminen opintojen jälkeen työelämään olisi sujuvaa ja varmaa.

Ohjelmassa pyritään kannustamaan kaupungin eri toimialoja sekä alueen työnantajia tarjoamaan nuorille harjoittelu-, TET- ja kesätyöpaikkoja sekä oppisopimusmahdollisuuksia. Nuorten yrittäjyys nähdään yhtenä vaihtoehtoisena polkuna työllistymiseen, ja sen edistäminen on ohjelman yhtenä tavoitteena.

Nuorten työllistymistä tukemaan suunnitellaan helppokäyttöistä keikkatyösovellusta. Työllisyyspalvelut kilpailuttavat sovelluksen vuoden

2026 aikana, ja tavoitteena on ottaa se käyttöön saman vuoden aikana. Sovellus mahdollistaa nuorille työkokemuksen hankkimisen ja helpottaa heidän kiinnittymistään työelämään.

Ohjelman tavoitteena on rakentaa pysyvä toimintamalli, jossa eri toimenpiteet tukevat nuorten koulutukseen hakeutumista ja työllistymistä laajojen yhteistyörakenteiden avulla. Toimenpiteet on ryhmitelty eri teemojen alle, kuten koulutukseen, uravalmennukseen, harjoitteluun, yrittäjyyteen ja vieraskielisten nuorten tukemiseen. Ohjelman toteutus edellyttää kaupungin yksiköiden, oppilaitosten ja työnantajien sitoutumista. Myös järjestöillä ja urheiluseuroilla on tärkeä rooli nuorten työkokemuksen tarjoamisessa.

Ohjelman pitkän aikavälin hyötytavoitteita ovat nuorten työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen, työllistymisen nopeutuminen valmistumisen jälkeen sekä harjoittelu- ja työmahdollisuuksien lisääntyminen. Jokainen toimenpide raportoidaan erikseen ja niiden vaikutuksia arvioidaan ennen pysyviksi toimintamalleiksi esittämistä. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan kaupungin johdolle ja sidosryhmille. Operatiivinen ohjausryhmä ja projektiryhmä ovat aloittaneet työnsä, ja ensimmäiset toimenpiteet vuosille 2025–2026 on jo määritelty.

Yhteenveto

Työllisyyspalveluissa on viime vuosina toteutettu laaja-alaisia tarkasteluja nuorten työllistymiseen liittyvistä palvelutarpeista, haasteista ja vaikutuskeinoista. Näitä selvityksiä hyödynnetään parhaillaan käynnissä olevan ohjelman toimeenpanossa ja työllisyyspalveluiden kehittämisessä.

Aloitteessa esitetyt tavoitteet ja näkökohdat sisältyvät jo kaupungin käynnissä olevaan selvitys- ja kehittämistyöhön. Espoossa on jo toteutettu ja parhaillaan toteutetaan toimenpiteitä, joilla tuetaan nuorten työllistymistä, koulutukseen kiinnittymistä ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Työllisyyspalvelut jatkaa nuorten työllistymisen tukemista ohjelman ja työllisyyspalveluiden olemassa olevien rakenteiden puitteissa.

Päätöshistoria

Liitteet

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

24/38

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoon ohjelma nuorten aikuisten työllistymisen ja kouluttautumisen tueksi

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 4010/14.07.00/2025

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

8

Valtuustoaloite kansainvälisyyssetelin käyttöönoton selvittämisestä Espoossa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden työllisyyden edistämiseksi (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Silfver Olga
Arni-Harden Melissa
Lostedt Marika
Hagman Noora
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Maria Saita ym. 20.10.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen kansainvälisyyssetelin käyttöönoton selvittämisestä Espoossa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden työllisyyden edistämiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Maria Saita ja 26 muuta valtuutettua ovat 20.10.2025 tehneet valtuustoaloitteen kansainvälisyyssetelin käyttöönotosta Espoossa. Espoo on kansainvälinen ja kasvava korkeakoulukaupunki, jossa opiskelee vuosittain suuri määrä kansainvälisiä korkeakouluopiskelijoita. Moni kansainvälinen opiskelija haluaisi jäädä valmistumisen jälkeen asumaan ja työskentelemään Espooseen, mutta työllistymisen kynnyks on usein korkea, erityisesti ilman aiempaa suomalaisen työelämän kokemusta. Työllisyys on keskeinen tekijä siinä, jäävätkö kansainväliset opiskelijat Suomeen

valmistumisen jälkeen. Kaupungilla on tärkeä rooli opiskelijoiden juurtumisen tukemisessa ja kansainvälisten osaajien pitovoiman vahvistamisessa. Työllistymistä ja työelämäyhteyksiä voidaan tukea jo opintojen aikana. Yksi konkreettinen keino tähän voisi olla kansainvälisyysseteli, jota esimerkiksi Lappeenrannan sekä Helsingin kaupunki ovat ottaneet käyttöön. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Espoossa selvitetään kansainvälisyyssetelin käyttöönottoa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden työllistymisen edistämiseksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tiivistelmä:

- Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on kasvanut, ja heidän sujuva työllistymisensä on tärkeää Espoon elinvoimalle.
- Työelämäintegraatiota edistetään jo monin tavoin, mutta myös uusia ratkaisuja tarvitaan.
- Jos kansainvälisille opiskelijoille halutaan kehittää työllistämisen tukimuotoja, on määriteltävä tarkasti myöntämiskriteerit, resurssit sekä seuranta tuloksellisuuden ja kustannusvaikuttavuuden arvioimiseksi.
- Muiden kaupunkien kokeiluista ei vielä ole riittävästi tietoa hyödyistä.
- Kansainvälisyyssetelin suunnittelussa on huomioitava Espoon taloustilanne, hallinnolliset kustannukset ja tuen kokonaisvaikutus kaupunkiin.

Tarpeen kuvaus

Kansainvälisten opiskelijoiden työllistymisen tukeminen vahvistaa osaajapitoa, lyhentää siirtymää opintojen ja työn välillä sekä kasvattaa verotuloja ja yritysten innovaatiokykyä. Harjoittelun ja yritysytteyksien vahvistaminen on tutkimus- ja kokemustiedon perusteella keskeinen tekijä onnistumisessa.

Kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä Suomeen vaikeuttavat erityisesti heikot ammatilliset verkostot Suomessa ja epävirallisten rekrytointikanavien ulkopuolelle jääminen. TEK:n mukaan harjoittelulla ja yritykselle tehdyllä opinnäytetyöllä on osoitettu olevan merkittävä vaikutus työllistymiseen sekä Suomeen jäämiseen. Korkeakoulujen uraohjaus sekä suomen kielen oppimisen tuki täydentävät polkua. Tavoitteena on parantaa osaajapitoa, vahvistaa alueen elinvoimaa ja turvata yritysten osaajatarve.

Kansainvälisyyssetelin kokeiluja muissa Suomen kaupungeissa

Kansainvälisten opiskelijoiden työllistymisen tueksi on joissakin kaupungeissa viimeisten vuosien aikana otettu käyttöön ns. kansainvälisyysseteli. Kansainvälisyysseteli on Lappeenrannasta liikkeelle lähtenyt malli, jossa työnantajille kohdennetaan taloudellinen kannustin,

joka madaltaa kynnystä palkata kansainvälinen opiskelija harjoitteluun tai määräaikaiseen työsuhteeseen. Myös Helsinki ja Turku ovat aloittaneet määräaikaiset kokeilut, joiden perusteella päätetään mahdollisesta jatkosta. Erilaisia kansainvälisyysseteleitä hieman erilaisilla painotuksilla ja rajoituksilla on kaupungeissa seuraavasti:

	Lappeenranta	Helsinki	Turku
Kustannus per opiskelija	3000	3 000	3–6 kuukauden työsuhteisiin 3 000 € ja yli 6 kuukauden työsuhteisiin 5 000 €
Kohderyhmä	LUT:n ja LABin kansainväliset opiskelijat	Opiskelijat ja vastavalmistuneet seudulta, yritykset Helsingistä.	Opiskelijat ja vastavalmistuneet Turusta.
Budjetti	300 000	60 000 €	60 000 €
Muuta		Setelin saaville työnantajille tarjotaan Metropolian tuottama palvelu rekrytointiprosessiin.	

Lisäksi korkeakouluilla ja yliopistoilla on käytössä erilaisin kriteerein jaettavia korkeakouluharjoittelijatukia. Nämä tuet eivät ole erikseen kohdistettu kansainvälisille opiskelijoille.

Varsinaista vaikuttavuuden todentamista kaupunkien malleissa ei ole systemaattisesti kehitetty. Tavoitteena kaupungeilla kuitenkin on seurata opiskelijoiden sijoittumista setelin käytön jälkeen, jos mahdollista. Lisäksi jotkut kaupungit keräävät asiakaskokemusta ja -tyytyväisyyttä setelin käyttöön liittyen.

Kansainvälisten opiskelijoiden olemassa olevat tukitoimet Espoossa

Espoossa kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä on kehitetty laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa jo pitkään. Tällä hetkellä on käynnissä muun muassa kansainvälisten opiskelijoiden asettautumista ja työllistymistä tukeva Study & Stay –mallin kehittäminen yhteistyössä Aalto-yliopiston ja muiden toimijoiden kanssa. Kesällä 2026 käynnistyvä Summer Internship Program tarjoaa palkallisia harjoitteluja kansainvälisille opiskelijoille sekä tukea yrityksille ja suomen kielen oppimiseen.

Kaupunkien ja korkeakoulujen yhteistyötä vahvistetaan muun muassa yhteisissä työpajoissa, ja korkeakouluilla on keskeinen rooli uraohjauksessa. Lisäksi Work in Finland ja C6-kaupungit suunnittelevat innovaatioalustaa, joka parantaisi opiskelijoiden ja yritysten kohtaantoa.

Espoossa on lisäksi käytössä työnantajatuot (palkkatuki, 55+-tuki, nuorten rekrytointituki/työllistymisaseteli, Espoon rekrytointituki), jotka muodostavat viitekehysten mahdolliselle uudelle tukimuodolle. Työllisyyspalvelut vastaa näiden ja muiden taloudellisten tukimuotojen myöntämisestä, maksamisesta ja käsittelystä.

Espoon kaupungin työllisyyspalvelujen edellytykset hallinnoida kansainvälisyysasetelin jakoa

Yksiköllä ei tällä hetkellä ole erillistä järjestelmää ei-lakisääteisten tukien käsittelyyn. Uusien tukimuotojen käyttöönotto vaatii henkilöstöresurssien uudelleen suuntaamista edeltävään valmistelutyöhön. Asetelin kohderyhmää - kansainvälisiä opiskelijoita – ei yleensä tunnusteta työllisyyspalvelujen asiakkaina, mikä vaikeuttaa esimerkiksi mahdollisen kansainvälisyysasetelin vaikuttavuuden seurantaa, koska seurantaa ei voisi tehdä työllisyyspalvelujen asiakastietojärjestelmässä.

Kansainvälisyysasetelin käyttöönoton mahdollisuudet Espoossa

Mikäli Espoossa kansainvälisyysasetelin valmistelua jatketaan, tulisi hyödyntää muiden kaupunkien kokemuksia. Uuden tukimuodon käyttöönotto vaatii selkeän kohderyhmän määrittelyn, lisäresursseja ja riittävän budjetin, jotta panostus olisi vaikuttava. Espoon yritysten ja kansainvälisten opiskelijoiden määrän perusteella on arvioitava, millaisella rahoituksella saavutetaan riittävä vaikuttavuus, ja varattava tarvittavat määrärahat vuoden 2027 budjettiin.

Espoon kaupungilla on mahdollisuus edistää kansainvälisyysasetelin käyttöönottoa, jos kokeilulle voidaan osoittaa riittävät resurssit. Vuosibudjetin ehdotetaan olevan suhteessa kansainvälisten opiskelijoiden ja yritysten määrään Espoossa, jotta kokeilulla saataisiin riittävää vaikuttavuutta kuten esim. Lappeenrannassa. Määräaikaisen kokeilun avulla voidaan arvioida mallin kustannusvaikuttavuutta ja tuloksellisuutta ennen mahdollista laajempaa käyttöönottoa.

Kokeilu suunnattaisiin espoolaisille yrityksille, jotka palkkaavat päätoimisen ulkomaalaisen korkeakouluopiskelijan harjoitteluun. Opiskelija tulisi palkata vähintään kolmen kuukauden työsuhteeseen (vähintään 80 % työajalla) opiskelualaa vastaaviin tehtäviin. Tuki ehdotetaan olevan 3000 euroa, jotta olisi pääkaupunkiseudulla yhdenmukainen. Harjoittelun ajaksi olisi tarkoituksenmukaista tarjota kielitukea opiskelijalle.

Tuki olisi tarkoituksenmukaista kohdentaa pk-yrityksille, jotka palkkaavat Espoossa kirjoilla olevan kansainvälisen opiskelijan oman alan harjoitteluun, erityisesti aloille, joilla on osaajapula. Ehtojen on estettävä

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

päällekkäiset tuet ja varmistettava, että seteli luo uusia työmahdollisuuksia. On myös määriteltävä, mikä taho vastaa setelin hallinnoinnista ja maksatuksesta.

Olisi hyvä harkita Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteistyötä kansainvälisyysseteleiden myöntämisessä ja keskittää hallinnointi yhteen kaupunkiin hallinnollisten kustannusten pienentämiseksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Kansainvälisyyssetelin käyttöönoton selvittämisestä Espoossa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden työllisyyden edistämiseksi

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 4030/04.03.00/2025

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

9

Espoon maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman valmisteluaikataulu ja ohjelman tavoiteluonnokset

Valmistelijat / lisätiedot:
Lindholm Sanna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee tiedoksi Espoon maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman valmisteluaikataulun ja ohjelman tavoiteluonnokset.

Käsittely

Päätös

Selostus

Tiivistelmä:

- Espoo-tarinan maahanmuuttoa ja kotoutumista koskevia tavoitteita syvennetään ja toimeenpannaan vuosille 2026–2029 laadittavalla maahanmuutto- ja kotoutumisohjelmalla.
- Ohjelmassa asetetaan tavoitteita ja mittareita kaupungin eri tulosyksiköiden maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvälle työlle sekä kaupungin ja eräiden keskeisten kumppanien yhdyspintatyölle.
- Maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain kaupungin tulosjohtoryhmälle, kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaostolle sekä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

- Ohjelma on tarkoitus tuoda käsittelyyn kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaostoon 24.8.2026, kaupunginhallitukseen 7.9.2026 ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi 21.9.2026.

Espoo-tarina asettaa valtuustokaudelle kunnianhimoisen tavoitteen. Haluamme onnistua maahanmuuton haasteissa ja mahdollisuuksissa sekä olla kotoutumisen kärkikaupunki.

Valtuustokausittain Espoossa on laadittu valtuuston päättämä kotouttamisohjelma, jossa on täsmennetty kaupungin keskeisiä kotoutumiseen liittyviä tavoitteita ja asetettu niille mittarit. Tavoitteiden toteutumista on seurattu vuosittain kaupungin tulosjohtoryhmässä, kotoutumisen edistämisen neuvottelukunnassa sekä kaupunginhallituksessa. Seurantatietojen raportoinnissa ollaan riippuvaisia Tilastokeskuksen tiettyjen tilastojen valmistumisesta, joten vuosien 2022–2025 kotouttamisohjelman vuotta 2025 koskevat seurantatiedot on tarkoitus raportoida kesäkuussa 2026.

Kotouttamisohjelman laatiminen on aiemmin ollut kuntien lakisääteinen velvoite, mutta 1.1.2025 voimaan tulleen kotoutumislain kokonaisuudistuksen myötä tätä velvoitetta on osin lievennetty. Uuden lain 45 §:n mukaan ”kunnan on kotoutumisen edistämisen suunnittelussa asetettava vähintään maahanmuuttajien työllisyyttä, koulutusta, hyvinvointia ja terveyttä, asumista, osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, oman kielen ja kulttuurin ylläpitämisen mahdollisuuksia sekä hyvien väestösuhteiden edistämistä koskevat tavoitteet sekä niitä tukevat toimenpiteet, vastuutahot, yhteistyö ja seuranta. Kunnan on kirjattava edellä tarkoitetut asiat erilliseen toimenpideohjelmaan tai sisällytettävä ne uuhun kunnan suunnitteluasiakirjaan mittareineen”. Varsinaisen maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman lisäksi tähän velvoitteeseen vastataan myös kaupungin muulla ohjelmatyöllä ja suunnitelmilla, kuten hyvinvointisuunnitelmalla, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla sekä elinkeinopoliittisilla painopisteillä.

Maahanmuuton profiili koko Suomessa ja erityisesti Espoossa on viime vuosina ollut nopeassa murroksessa, kun Suomeen muutetaan yhä enemmän töihin, opiskelemaan tai perhesyistä. Aiemman kotouttamisohjelman sijaan onkin perusteltua jatkossa laatia maahanmuutto- ja kotoutumisohjelma, jossa asetamme tavoitteita mm. onnistuneelle kotoutumista tukevalle työlle, osallisuuden ja eri väestöryhmien vuoropuhelun toteutumiselle sekä osaavan työvoiman houkuttelulle ja pitovoimalle.

Maahanmuutto- ja kotoutumisohjelma vuosille 2026–2029 on tarkoitus tuoda käsittelyyn kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaostoon 24.8.2026, kaupunginhallitukseen 7.9.2026 ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi 21.9.2026. Ohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan sen ohjausryhmässä ja raportoidaan kerran vuodessa kaupungin

tulosjohtoryhmälle, työllisyys- ja kotoutumisjaostolle sekä kaupunginhallitukselle.

Vuosille 2026–2029 laadittavan maahanmuutto- ja kotoutumisohjelman keskeiset tavoitteet (luonnos)

Lapset ja nuoret oppivat suomen tai ruotsin kielen:

1. Varhaiskasvatus
 - suomen-/ja ruotsinkielisten ja vieraskielisten 1–6-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen ero kaventuu valtuustokaudella.
2. Perusopetus
 - Oppimistulosten erot ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten oppilaiden välillä kaventuvat.
 - Suomi toisena kielenä (S2) -opetuksessa olevien Suomessa syntyneiden vieraskielisten osuus puolittuu valtuustokauden aikana vuoden 2024 tasosta (84 %).
3. Lukiokoulutus
 - Taustaltaan vieraskielisten opiskelijoiden lukio-opinnot johtavat valmistumiseen ja antavat hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin.
 - Vieraskielisten osuus 19–20-vuotiaista Espoon lukioista valmistuneista suhteessa ikäryhmän vieraskielisten osuuteen väestöstä kasvaa
4. Oppivelvollisuuden ohjaus
 - Vasta maahan muuttaneet oppivelvolliset nuoret ja heidän perheensä tavoitetaan.
 - Varmistetaan kokonaisvaltainen ohjaus vasta maahan muuttaneille oppivelvollisille nuorille sopivan koulutuspolun löytymiseksi mahdollisimman nopeasti.
5. Koko kasvun- ja oppimisen toimialan tavoite:
 - Vieraskielisten aloittavien lukiolaisten osuus kasvaa vuosittain suhteessa heidän määräänsä perusopetuksen päättäviin Espoossa.

Vieraskieliset lapset ja nuoret voivat yhtä hyvin kuin suomen- tai ruotsinkieliset:

1. Perusopetus: kokemukset kiusaamisesta ja yksinäisyydestä ovat vähentyneet.
2. Lukiokoulutus: epäasiallisen käytöksen kohteeksi joutuneiden määrä vähenee.
3. Ohjaamotalo: vieraskielisten osuus kasvaa Ohjaamotalon palveluissa, erityisesti etsivä nuorisotyö, Vamos Espoo ja Omnian nuorten työpajat.

Työttömyysasteiden erot kaventuvat ja osaamiskeskuspalveluista työllistytään:

1. Ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten työttömyysasteiden ero kapenee.
2. Alle 30-vuotiaiden ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten työttömyysasteiden ero kapenee.
3. Osaamiskeskuspalveluiden kautta työllistyy vähintään 1 700 henkilöä valtuustokaudella.

Espoo tarjoaa sujuvan alun kotoutumiselle:

1. Kotoutumiskoulutukseen pääsee nopeasti. Tavoitteena korkeintaan 2 kk:n jonotusaika.
2. Kotoutumiskoulutuksessa opitaan tehokkaasti suomen tai ruotsin kieli.
3. Kotoutumiskoulutuksista siirrytään sujuvasti eteenpäin.

Edistämme maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyyttä:

1. Ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste Espoossa lähenee ulkomaalaistaustaisten miesten työllisyysastetta.
2. Koto-Espoo tavoittaa palveluiden piiriin työvoiman ulkopuolella olevat kotoutujat, erityisesti kotiäidit.

Edistämme osallisuutta ja rakennamme yhteistä Espoota kumppanuuksien kautta yhdessä maahanmuuttajajärjestöjen ja -yhteisöjen kanssa:

1. Vahvistamme luottamusta ja osallisuutta rakentamalla ja kehittämällä palveluita kaupungin eri tulosyksiköiden ja maahanmuuttajayhteisöjen yhteistyönä.
2. Ulkomaalaistaustaisten espoolaisten äänestysaktiivisuus nousee ja osallistumiseen paikallisdemokratiaan vahvistuu.

Elinvoimaa kulttuurista:

1. Vieraskielisten ja maahan muuttaneiden lasten ja nuorten toimijuus ja hyvinvointi vahvistuu taiteen ja kulttuurin keinoin.
Espoolaisilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin harrastamiseen ja harrastuksia koskeva viestintä on saavutettavaa.
2. Lukutaito ja monilukutaito-osaamisen parantuminen lisää yhteisöön kuulumisen tunnetta, yhdenvertaisuutta ja edistää kotoutumista.
3. Monimuotoiset ja inklusiiviset kulttuuripalvelut edistävät kaikenikäisten vieraskielisten ja maahan muuttaneiden aktiivista osallistumista ja kotoutumista.

Liikunta ja urheilu vahvistavat kotoutumista ja arjen hyvinvointia:

1. Liikunta edistää kotoutumista ja luo hyvinvointia. Liikunnan ja urheilun tulosyksikön sekä sen kumppaneiden tarjonnassa on kaikille sopivia liikkumisen muotoja.
2. Maahanmuuttajien osallisuutta ja osallistumista seura- ja yhdistystoiminnassa lisätään yhteistyön ja koulutuksen avulla.

Houkutteleva ja pitovoimainen Espoo edistää työvoiman saatavuutta, yritystoiminnan uudistumista ja osaamisen monipuolistumista:

1. Espoo on vetovoimainen kaupunki kansainvälisille osaajille. Olemme tunnettu houkuttelevana työskentelykaupunkina ja vedämme puoleemme ulkomaisia start-up-yrittäjiä.
2. Kansainväliset osaajat juurtuvat Espooseen ja voivat rakentaa täällä sujuvaa arkea koko perheelle. Osaamistaan vastaaviin tehtäviin työllistyvät maahanmuuttajat vahvistavat kaupungin elinvoimaa.
3. Espoo toimii yritysten kumppanina kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa.

Espoo työnantajana huomioi väestörakenteen muutoksen ja huolehtii henkilöstönsä jatkuvasta oppimisesta:

1. Ulkomaalaistaustaisen henkilöstön avulla vastataan kaupungin osaajatarpeisiin, lisätään henkilöstön monimuotoisuutta ja vahvistetaan kykyä palvella eri taustoista tulevia kuntalaisia. Vieraskielisten työntekijöiden määrä nousee heidän väestönosuuttaan nopeammin.
2. Vahvistetaan kaupungin henkilöstön osaamista käynnistämällä kaupunkitasoinen valmennusohjelma antirasistisesta ja kielitietoisesta työotteesta, työvoiman hyväksikäytöstä ja muusta ihmiskaupasta sekä kunniaväkivallasta.

Edistämme ruotsin kielellä kotoutumista:

1. Vahvistetaan viestintää ja tarjotaan kohdennettua neuvontaa ruotsin kielellä kotoutumisen mahdollisuudesta.
2. Lisätään henkilöstön tietoisuutta ruotsin kielellä kotoutumisesta.
3. Kehitetään ruotsinkielisen kotoutumisen palveluita yhteistyössä erityisesti pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien kanssa.

Ulkomaalaistaustaisten espoolaisten asettautumista, osallisuutta ja toimijuutta tuetaan neuvonnan, ohjauksen ja viestinnän keinoin:

1. Hello Espoo –infon toiminta ja Hello Espoo -tapahtumat vastaavat eri syistä maahan tulleiden kuntalaisten palvelutarpeisiin ja asiakastyytyväisyys pysyy hyvällä tasolla.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

2. Kehitetään neuvontatyön tueksi tekoälyyn pohjautuvia digitaalisia ratkaisuja, joilla hillitään fyysisten neuvontapalveluiden kasvupaineita ja varmistetaan maahantulon alkuvaiheessa relevantin luotettavan tiedon saatavuus monikielisesti ajasta ja paikasta riippumatta.
3. Kaupungin viestintää kehitettäessä huomioidaan väestörakenteen muutos esimerkiksi viestintäkanavia ja –kieliä koskevissa ratkaisuissa.

Kumppanuudet kantavat:

1. Omnia
 - Negatiivisen keskeyttämisen osuus eri kieliryhmissä pienenee suhteessa eri kielisten opiskelijoiden määriin.
 - Ammatillisesta perustutkintokoulutuksesta valmistutaan ja työllistytään.
 - Vapaan sivistystyön S2-opintojen tarjonta vastaa kysyntää ja vastaa työssäkäyvien kielikoulutuksen tarpeisiin.
 - Vapaan sivistystyön kurssit tukevat osallisuutta ja kuulumista yhteisöön.
2. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
 - Teemme yhteistyötä maahanmuuttajille suunnatun viestinnän, neuvonnan ja palveluohjauksen toteuttamisessa ja kehittämisessä.
 - Vahvistamme kaupungin ja hyvinvointialueen välisiä yhteistyörakenteita maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä.
 - Kehitämme tiedolla johtamista ja hyödynnämme tietoa palvelutarpeiden tunnistamisessa.

Päätöshistoria**Liitteet****Oheismateriaali**

- Maahanmuutto- ja kotoutumisohjelma - Aikataulu ja tavoiteluonnokset

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

23.02.2026

Asianumero 602/03.00.00/2026

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.02.2026

10

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Lindholm Sanna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee tiedoksi liitteenä olevan Espoon kaupungin lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Sisäministeriö on pyytänyt 19.12.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllään (VN/28598/2023) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Lausunto on pyydetty antamaan vastamaalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 6.2.2026. Lausuntopyyntö on oheismateriaalina.

Espoon kaupunki on antanut lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta 6.2.2026. Espoon kaupungin lausunto on liitteenä.

Lakiesityksessä esitetään uutta kansalaistamisen edellytystä, jonka mukaan kansalaisuutta hakevan olisi osoitettava riittävä yhteiskunnallisen osaamisen taso. Osaaminen osoitettaisiin niin sanotulla kansalaisuuskokeella. Kokeella mitattaisiin tietoja suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta ja perusperiaatteista sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista. Edellytyksen täyttymisen voisi myös tietyssä tilanteessa

osoittaa Suomessa suoritetuilla opinnoilla. Kansalaisuuskoetta varten kehitettäisiin kokonaan uusi koejärjestelmä, jonka toteutus edellyttäisi uutta lainsäädäntöä. Maahanmuuttovirasto vastaisi kansalaisuuskokeeseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Kyse olisi kansalaisuuskojärjestelmän yleisestä hallinnointivastuusta, johon kuuluisi kansalaisuuskokeen valvonnan ja kehittämisen ohella kansalaisuuskokeen laatimista ja järjestämistä koskevien sopimusten tekeminen esityksessä ehdotettavat edellytykset täyttävien toimijoiden kanssa.

Espoon kaupunki kannattaa ajatusta, että kansalaisuuden saamiseen edellytettäisiin yhteiskunnallista perustietoa riittävän kielitaidon osoittamisen lisäksi. Tällä voidaan arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia yksilön osallistumiseen yhteiskunnan toimintaan. Toisaalta haluamme tuoda esiin, että Suomessa jo nykyisellään lakisääteiset kotoutumispalvelut pitävät sisällään yhteiskunnallisia opintoja ja suomalaisessa työelämässä toimimisen valmiuksia. Näitä sisältöjä voitaisiin esimerkiksi lakisääteisessä kotoutumiskoulutuksessa entisestään vahvistaa, mutta kotoutumisen rahoituksen leikkaukset heikentävät myös yhteiskuntatietouden vahvistumista. Esityksessä ei tuotu esiin nykyisen järjestelmän puutteita, joihin tuleva kansalaisuuskoee varsinaisesti vastaisi.

Toisaalta Espoon kaupunki toteaa, että kansalaisuuslakia on uudistettu jo aiemmin ja kansalaisuuden saamisen ehtoja on kiristetty pidentämällä vaadittua asumisaikaa 8 vuoteen, tiukentamalla hakijan nuhteettomuutta sekä säätämällä toimeentuloedellytys. Tämän seurauksena esimerkiksi jo kolmen kuukauden ylittävä työttömyys ja toimeentulotukeen turvautuminen vaikeuttaisivat kansalaistamista. Työllistymismahdollisuuksien luomisessa yhteiskunnan tuki ja työelämän vastaanottavuus ovat merkittäviä tekijöitä. Hallituksen esitys jättää huomiotta aiempien lakimuutosten ja rahoitusleikkausten sekä esimerkiksi suhdannevaihteluiden vaikutukset maahanmuuttajien työllistymiseen ja siirtää näiden seuraukset kansalaisuutta hakevan maahanmuuttajan vastuulle. Kansalaisuuden saamisen vaikeuttaminen voi heikentää maahan muuttaneiden tunnetta siitä, että he ovat aidosti osa yhteiskuntaa, millä on vaikutusta uuteen kotimaahan sitoutumiseen ja pitovoimaan.

Päätöshistoria

Liitteet

- Liite 1 Espoon kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Oheismateriaali

- Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Tiedoksi